

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет педагогічний
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КУРСОВА РОБОТА І

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Дошкільна освіта»

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від «27» серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Курсова робота І
Викладач (-і)	Лисенко Неллі Василівна - доктор педагогічних наук, професор; Недільський Степан Андрійович - кандидат педагогічних наук, доцент; Кирста Наталія Романівна - кандидат педагогічних наук, доцент Матішак Маріанна Василівна - кандидат педагогічних наук, доцент Скоморовська Ірина Анатоліївна - кандидат педагогічних наук, доцент
Контактний телефон викладача	066 173 55 44 067 284 59 95 050 61 23 995 096 712 45 68 066 559 02 83
Е-mail викладача	nelli.lysenko@pnu.edu.ua stepan.nedilskyi@pnu.edu.ua nataliia.kyrsta@pnu.edu.ua marianna.mathishak@pnu.edu.ua iryna.skomorovska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний / заочний
Обсяг дисципліни	3 кредит ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Індивідуальні і групові консультації, онлайн (Meet, ZOOM, e-mail) і офлайн

2. Анотація до курсової роботи

Курсова робота є самостійним науковим дослідженням, яке виконують студенти в процесі оволодіння компетентностями, необхідними для роботи вихователя ЗДО задля поглиблення теоретичних знань та розвиток практичних навичок у самостійному науково-педагогічному дослідженні актуальних проблем дошкільної освіти та психології дітей раннього і дошкільного віку. Здобувачі освіти ознайомляться з методологією та методикою наукового пошуку, вчатьсЯ добирати емпіричний матеріал та аналізувати результати дослідження. У процесі написання роботи демонструють здатність до критичного мислення та аргументованого викладу власних педагогічних ідей. Успішне виконання курсової роботи є важливим кроком до професійного становлення фахівця дошкільної освіти.

Відповідно до освітньої програми та навчального плану курсова робота для здобувачів спеціальності 012 Дошкільна освіта проводиться у 5 семестрі, охоплює 3 кредити (90 годин), спрямована на закріплення теоретичних знань, здобутих при вивченні освітніх компонентів.

3. Мета і цілі написання курсової роботи

Метою написання курсової роботи є поглиблення та систематизація теоретичних знань здобувачів освіти у галузі дошкільної педагогіки та дитячої психології, а також формування у них навичок самостійної науково-дослідної діяльності для вирішення актуальних проблем і завдань дошкільної освіти.

Основними цілями написання курсової роботи є:

1. Оволодіння навичками теоретичного аналізу, вмінням критично вивчати, систематизувати та узагальнювати наукові джерела (монографії, статті, навчальні посібники) з обраної теми дослідження.
2. Розвиток умінь чітко формулювати науковий апарат дослідження (актуальність, об'єкт, предмет, мету, гіпотезу, завдання).
3. Формування практичних навичок з використання емпіричних методів дослідження, а саме їх добору, розробки та застосування у реальних умовах закладів дошкільної освіти (спостереження, бесіди, анкетування, педагогічний експеримент).
4. Розвиток навичок аналізу даних, кількісної та якісної обробки отриманих емпіричних даних, інтерпретації результатів та обґрунтування висновків.
5. Удосконалення умінь розробляти конкретні практичні рекомендації та методичні поради, спрямовані на вдосконалення освітнього процесу в ЗДО.
6. Дотримання академічної доброчесності та неприпустимості корупційних проявів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

ПК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (за стандартом вищої освіти України):

- КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові компетентності) (за стандартом вищої освіти України):

- КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.
- КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).
- КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.
- КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі)

КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально етичних норм і правил поведінки.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами. КС-20.

Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання:

ПРН-02 Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПРН-03 Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН-04 Розуміти і визначати особливості провідної - ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН-05 Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПРН-06 Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПРН-09 Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.

ПРН -10 Знати принципи функціонування системи раннього втручання, розуміти можливості опори на неї у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами, дотримуючись професійно-етичних вимог до діяльності фахівця з раннього втручання.

ПРН-11 Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.

ПРН-12 Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПРН-13 Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПРН-14 Використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПРН-17 Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісної соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПРН-20 Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

Загальні компетентності (за професійним стандартом):

ЗК.01 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

ЗК.03 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження б національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

ЗК.05 Здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей, до самопрезентації та результатів своєї професійної діяльності; здатність до керування власним життям і кар'єрою, планувати й управляти культурними та соціальними проектами, критично мислити (підприємницька компетентність).

ЗК.06 Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, діяти на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності (етична компетентність).

Професійні компетентності (за професійним стандартом):

А Організація, забезпечення та реалізація освітнього процесу

A2 – Організаційна

A2.2. Здатність обирати ефективні методи, форми та засоби організації освітнього процесу відповідно до запитів та потреб здобувачів освіти

A2.3. Здатність організовувати ігрову (провідну) та інші види дитячої діяльності та підтримувати види діяльності, ініційовані дитиною.

A3. Оцінювально-аналітична

A3.1. Здатність здійснювати та інтерпретувати результати моніторингу якості освітньої діяльності для адаптації та коригування освітнього процесу відповідно до можливостей та потреб здобувачів освіти

A3.2. Здатність аналізувати рівень сформованості компетентностей відповідно до державного стандарту

A.4. Предметно-методична

A4.1. Здатність формувати у здобувачів освіти ключові компетентності та спільні уміння відповідно до державного стандарту

Б. Участь у створенні, підтримці та розвитку здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища

Б1 – Здоров'язбережувальна

B1.2. Здатність організувати психологічно безпечне освітнє середовище.

Б2 – Проектувальна

B2.1. Здатність організувати та проектувати освітні осередки за принципами універсального дизайну та розумного пристосування

В. Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу

В1 – Психо-емоційна

V1.1 Здатність до самоконтролю, саморегуляції та толерантної взаємодії.

В2 – Педагогічне партнерство

V2.1. Здатність до ефективної співпраці та комунікації в професійній діяльності.

V2.3. Здатність до командної взаємодії

Г. Професійний розвиток та самовдосконалення

Г1 - Здатність до навчання впродовж життя

G1.2. Здатність планувати та реалізовувати індивідуальний професійний розвиток та самоосвіту

Г2 – Інформаційно-комунікаційна

G2.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі

G2.2. Здатність ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології (далі – ІКТ) та електронні освітні ресурси в професійній діяльності

5. Організація і зміст курсової роботи

Обсяг навчальної дисципліни

Вид роботи	Загальна кількість годин
Курсова робота I	90 год.

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
5	012 Дошкільна освіта	третій	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Вид роботи	год.
ЗМ 1. Підготовчий етап (визначення мети, завдань, структури і методів дослідження; - здійснення пошуку теоретичної й емпіричної інформації (складання списку використаних джерел, робота з літературою, виписки, тези, конспектування важливого і цікавого матеріалу, розробка програми й інструментарію дослідження) та визначення її обсягу; - систематизація відібраних матеріалів, їх вивчення й підготовка короткої історії виявлення й вивчення проблеми дослідження.	20 год.
ЗМ 2. Робота над теоретичною частиною дослідження (складання плану курсової роботи; написання чернеткового варіанту	20 год.

теоретичної частини роботи, висловлення власної думки із визначених питань)	
ЗМ 3. Проведення емпіричного дослідження курсової роботи (визначення етапів проведення експерименту, кількість дітей, вихователів і батьків, які будуть брати участь у експериментальному дослідженні, добір емпіричних методів, опис діагностичних методик; реалізація експерименту відповідно до визначеного плану; опис результатів дослідження; укладення методичних рекомендацій; Підготовка курсової роботи до перевірки на плагіат та до захисту.	30 год.
ЗМ 4. Захист курсової роботи (відбувається у встановлений кафедрою термін у присутності комісії і здобувачів вищої освіти)	20 год.
ЗАГ:	90 год.

6. Система оцінювання курсової роботи

Загальна система оцінювання курсової роботи	<p>Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи.</p> <p>Оцінка «Відмінно» (90-100 балів) присуджується за курсову роботу, яка підготовлена на високому науковому та методологічному рівні. Тема та мета дослідження мають бути розкриті в повному обсязі, відображаючи глибинне розуміння предмета. Робота повинна відповідати усім встановленим вимогам щодо її виконання, структури та оформлення. Необхідна присутність оригінальних елементів наукового аналізу, що свідчить про здатність здобувача освіти до критичної оцінки та синтезу інформації. Результати дослідження та висновки мають бути чітко сформульовані, логічно взаємопов'язані із поставленими завданнями та науково аргументовані. Оформлення роботи повинно бути відповідати усім нормативним вимогам. Доповідь на захисті має бути логічно структурована, змістовна, відображати ключові положення курсової роботи та виголошуватися вільно.</p> <p>Оцінка «Добре» (70-89 балів) виставляється за курсову роботу, що в цілому відповідає науковим вимогам, але містить певні недоліки. Тема дослідження розкрита, проте спостерігаються незначні недоліки у висвітленні теоретичних або практичних аспектів. Аналіз літературних джерел здійснений, але може бути поверховим або недостатньо глибоким у порівнянні з вимогами до повного наукового огляду. Результати дослідження та висновки сформульовані, але потребують більшої чіткості та глибшої аргументації. Робота загалом оформлена відповідно до чинних вимог, однак містить окремі помилки (технічні, стилістичні огріхи, несуттєві неточності у посиланнях). Доповідь на захисті є</p>
---	---

логічною, але не завжди відображає всі ключові змістові акценти або деталі курсової роботи.

Оцінка «Задовільно» (50-69 балів) виставляється за курсову роботу, яка має низку недоліків, проте демонструє базове розуміння теми та наявність мінімального рівня самостійної роботи. Тема дослідження розкрита неповною мірою або містить суттєві прогалини у висвітленні ключових питань теоретичної чи практичної частини. Аналіз наукових джерел є фрагментарним, недостатньо систематизованим та не завжди коректно відображає сучасний стан досліджуваної проблеми. Наявні порушення логіки викладу матеріалу, висновки часто є декларативними та не завжди чітко корелюють із завданнями дослідження. Емпірична частина є поверхневою або ілюструє недостатнє володіння методикою педагогічного дослідження. В оформленні роботи присутні численні помилки (бібліографічні, стилістичні, технічні), що знижують загальну академічну якість.

Оцінка «Незадовільно» (0-49 балів) виставляється у випадку, коли курсова робота не відповідає базовим вимогам і не може бути допущена до захисту або успішно захищена. Тема дослідження не розкрита або розкрита лише фрагментарно, що свідчить про відсутність базових знань з обраної проблематики. Робота є компілятивною, містить значні запозичення без належного оформлення (плагіат) або має критичні помилки в розумінні ключових педагогічних категорій. Мета і завдання роботи не відповідають її змісту, структурні елементи роботи відсутні або сформульовані невірно, що унеможливорює проведення наукового дослідження. Емпірична частина або відсутня, або проведена з грубими порушеннями методології дослідження, що робить отримані результати недостовірними. Робота не відповідає більшості вимог щодо оформлення, структури та обсягу.

(Див.: Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.)

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>

Вид контролю – екзамен.

Максимальна оцінка – 100 балів

Вимоги до написання курсової роботи	<p>Структура курсової роботи повинна містити такі складові:</p> <ul style="list-style-type: none"> - титульний аркуш; - зміст; - вступ; - основна частина, яка складається з двох розділів та висновків до них; - висновки; - список використаних джерел; - додатки. <p>Обсяг курсової роботи повинен становити 30-35 сторінок друкованого тексту без урахування списку використаних джерел та додатків. Рекомендований шрифт – Times New Roman 14 текстового редактора Word з міжрядковим інтервалом 1,5 на аркуші формату А4 з полями відповідно: ліве – 25 мм, праве – 15 мм, верхнє й нижнє – по 20 мм. Абзацний відступ – 1,25 мм.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Завершення написання курсової роботи, перевірка на плагіат, підготовка курсової роботи до захисту.
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю – екзамен.</p> <p>Захист курсової роботи (відбувається у встановлений кафедрою термін у присутності комісії і здобувачів вищої освіти)</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Написання курсової роботи та взаємодія викладача із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
<https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

8. Рекомендована література

1. Курсова робота [Методичні рекомендації для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності: 012 Дошкільна освіта] / Уклад. Л.О.Мацук. Івано-Франківськ, 2022. 42 с. <https://kttmdiso.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/80/2024/10/metodychka-kursovi-1.pdf>
2. Методичні рекомендації щодо оформлення бібліографічного оформлення списків літератури відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015 / авт.- упоряд. Р. О. Дзумедзей, І. Я. Стрихар, Н. Г. Мазур. Івано-Франківськ, 2017. 7 с.
3. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-уклад.: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редкол.: В. Пашкова, О. Воскобойнікова, Гузева, Я. Сошинська, О. Бруй ; Науково-технічна

бібліотека ім. Г.І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»; Українська бібліотечна асоціація. Київ : УБА, 2016. 75 с.

4. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Гончарука Т. В. Тернопіль, 2014. 272 с.
5. Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. URL: <http://surl.li/dzugk>
6. Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. URL: <http://surl.li/dhrfb>
7. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. URL: <http://surl.li/dhrfg>
8. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 01.12.2022 р. № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>
9. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
10. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
11. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
12. Проект «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ) / Американські Ради з міжнародної освіти. URL: <https://academiq.org.ua>
13. Проект Закону України «Про академічну доброчесність». 2020. URL: <http://surl.li/qkbq>
14. Тушева В. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Харків: «Федорко», 2014. 408 с.

Викладачі:

доктор педагогічних наук, професор
кандидат педагогічних наук, доцент
кандидат педагогічних наук, доцент
кандидат педагогічних наук, доцент
кандидат педагогічних наук, доцент

Неллі ЛИСЕНКО
Степан НЕДІЛЬСЬКИЙ
Наталія КИРСТА
Маріанна МАТІШАК
Ірина СКОМОРОВСЬКА